

Aan Provinciale Staten

ONDERWERP	Monitoring luchtvaart	TELEFOONNUMMER	+31681947781
DATUM	24-04-2024	E-MAILADRES	sander.steenhart@provincie-utrecht.nl
DOCUMENTNUMMER	UTSP-959538060-15093	DOMEIN/OPGAVE	SLO
VAN	Sander Steenhart	TEAM	MIL
		PORTEFEUILLEHOUDER	Van Essen
BIJLAGE	Rapportage monitoring luchtvaart		

Geachte leden van Provinciale Staten,

Essentie / samenvatting:

Naar aanleiding van onze toezegging om het aantal vliegtuigbewegingen boven onze provincie in beeld te brengen, bieden wij bij deze de rapportage aan over monitoring van de luchtvaart. Met deze rapportage wordt inzicht verkregen in het aantal vliegtuigbewegingen en de vlieghoogtes boven onze provincie in de jaren 2019, 2022 en 2023. Deze jaren kunnen worden gezien als een referentie van het huidige gebruik van het luchtruim en daarmee vormt deze rapportage een nulmeting.

Aanleiding

De overlast van luchtvaart en het programma luchtruimherziening van het Rijk hebben onze aandacht en vormen de aanleiding om vliegverkeer te monitoren. Onderdeel van de luchtruimherziening betreft een vierde naderingspunt voor de burgerluchtvaart. Routes vanaf dat punt richting de nationale luchthaven Schiphol kunnen voor een deel boven de provincie Utrecht worden verwacht. Luchtvaart vormt een bekende bron van hinder. Eén van de doelstellingen van het programma luchtruimherziening is 'minder hinder'. Echter, een toename van het aantal vliegtuigbewegingen boven een regio kan lokaal leiden tot een toename van de aldaar ervaren hinder.

Monitoring

Naar aanleiding van onze toezegging om de hoeveelheid vliegtuigbewegingen boven onze provincie in beeld te brengen, als reactie op de openstaande [motie 9 "Stop overbodig vliegen boven onze provincie"](#), bieden wij bij deze de rapportage aan over monitoring van de luchtvaart boven onze provincie. De effecten van de herindeling van het luchtruim zijn nog niet bekend. Niet alleen het aantal vliegtuigbewegingen speelt een rol, ook de vlieghoogte en de wijze waarop een vliegtuig een vliegprocedure uitvoert is van invloed op de ervaren hinder op de grond. Daarom gaat de monitoring ook in op de vlieghoogte en wordt op niveau van gemeente gerapporteerd. De vraag uit de motie is dus breder beantwoord. Ook vanwege het provinciaal belang van onze stiltegebieden is een aparte analyse uitgevoerd van de vliegtuigbewegingen boven die gebieden. Om de onafhankelijkheid te borgen is het rapport opgesteld door een externe partij: Casper BV, een gespecialiseerd bedrijf in het monitoren en analyseren van de luchtvaart. Zij maken daarvoor gebruik van radardata die door de Luchtverkeersleiding Nederland beschikbaar wordt gesteld. Met deze rapportage wordt inzicht verkregen in het aantal vliegtuigbewegingen en de

vlieghoogtes boven onze provincie in de jaren 2019, 2022 en 2023 (coronajaren 2020 en 2021 zijn vanwege de invloed op het vliegverkeer niet meegenomen). Deze jaren kunnen worden gezien als een referentie van het huidige gebruik van het luchtruim en daarmee vormt deze rapportage een nulmeting. De informatie geeft ons de mogelijkheid om objectief te kunnen bepalen wat het effect is van de luchtruimherziening, als deze in de toekomst een feit is. Daarmee verschaft het ons een onafhankelijke positie in de gesprekken daarover met het Rijk.

Conclusie van het rapport

Boven onze provincie wordt al regelmatig gevlogen. Op jaarbasis gaat het de afgelopen jaren om ca. 145.000 vluchten. Het overgrote deel van die vluchten betreft verkeer van of naar Schiphol. Ongeveer de helft van het aantal vertrekkende vluchten van Schiphol vliegt op enig moment boven een deel van onze provincie. Circa 12% van het landend verkeer naar Schiphol vliegt boven onze provincie. Om toekomstige ontwikkelingen te kunnen monitoren, zijn dit waardevolle gegevens. De vergeleken jaren laten een stabiel beeld zien van het gebruik van het huidige luchtruim, met verklaarbare variatie als gevolg van windrichting, baangebruik en capaciteit van de luchthavens. Dit beeld vormt daarmee een goede referentie voor de toekomstige situatie.

Vervolprocedure

Met het aanbieden van deze rapportage wordt invulling gegeven aan de toezegging om het aantal vliegtuigbewegingen boven de provincie in kaart te brengen, naar aanleiding van de motie "Stop overbodig vliegen boven onze provincie". Afhankelijk van de voortgang van het programma luchtruimherziening zal de monitoring worden voortgezet. Er vindt momenteel geen besluitvorming plaats omdat het programma controversieel is verklaard. De effecten van de luchtruimherziening zullen pas meetbaar worden nadat besluitvorming heeft plaatsgevonden en de daarmee gepaard gaande veranderingen zijn doorgevoerd. Wij zullen u volgend jaar wederom informeren over de monitoring.

Bijgevoegde rapportage geeft inzicht in de aantallen vliegbewegingen boven onze provincie. De ervaren hinder/overlast wordt momenteel door de GGD onderzocht. Daarnaast houdt het Bewoners Aanspreekpunt Schiphol (BAS) de ontvangen klachten bij.

Gezondheidsmonitor

De GGD doet onderzoek naar de gezondheid van volwassenen en ouderen in Nederland. Deze gezondheidsmonitor wordt om de vier jaar uitgevoerd en brengt onder andere (ernstige) geluidhinder en slaapverstoring door wettelijke geluidbronnen, zoals luchtvaart, in beeld. Wij hebben de GGD regio Utrecht gevraagd om in de monitoringsronde 2024 voldoende aandacht te besteden aan de gezondheidseffecten van luchtvaart in de gehele provincie Utrecht en daarover een rapport op te stellen. Dit rapport kan medio 2025 worden verwacht. Het rapport zal een objectief beeld geven van de mate van (ernstige) geluidhinder en slaapverstoring door luchtvaart in de huidige situatie. Dit rapport zal met u gedeeld worden.

Klachtenrapportage

Het Bewoners Aanspreekpunt Schiphol (BAS) vormt het meldpunt voor klachten over vluchten van en naar Schiphol. Op 12 april 2024 hebben zij de [jaarrapportage over 2023](#) gepubliceerd.

Voortgang

In de motie "Stop overbodig vliegen boven onze provincie" wordt verzocht om samen met andere overheden de zorgen over de luchtruimherziening over te brengen aan het ministerie van I&W. Binnen het dossier luchtruimherziening treden we actief op en hebben onder andere onderstaande acties verricht:

- Op 9 maart 2021 hebben wij samen met 15 Utrechtse gemeenten een zienswijze ingediend op de ontwerpvoorkeursbeslissing luchtruimherziening.
- Op 9 juni 2023 is een informatiebijeenkomst georganiseerd voor bestuurders, raadsleden en ambtenaren van Utrechtse gemeenten en voor en Provinciale Statenleden.
- Op 19 juni 2023 hebben wij samen met 23 Utrechtse gemeenten en brief verzonden aan de minister van I&W met daarin de zorgen over de geplande luchtruimherziening en de groei van de luchtvaart.
- Voeren wij diverse gesprekken met gemeenten en actiegroepen om signalen over de zorgen op te halen en om informatie te delen.
- Voorafgaand aan het Commissiedebat Luchtvaart van 10 april 2024 van de Tweede Kamer hebben wij nogmaals onze bezorgdheid over de vierde aanvliegeroute overgebracht aan de Tweede Kamerleden.

- Op 27 juni 2024 wordt een kennisbijeenkomst georganiseerd voor ambtenaren en bestuurders van Utrechtse gemeenten en Provinciale Statenleden waarbij de monitoring van de luchtvaart en het gebiedsadvies voor de luchtruimherziening aan bod komt.

Wij zullen onze rol in dit dossier als zodanig voortzetten en u actief blijven informeren over ontwikkelingen op dit dossier.

Gedeputeerde Staten van Utrecht,

Voorzitter,
mr. J.H. Oosters

Secretaris,
mr. drs. A.G. Knol-van Leeuwen